

IPARJOGI SZEMLE

XXVI. évfolyam
Jahrgang



GEWERBERECHTLICHE
RUNDSCHAU

1932 szept. 6—9. SZÁM
Nr.

HAVI FOLYÓIRAT
MONATSSCHRIFT

Tagsági járulékként..... 10 P
Jährlicher Bezugspreis

AZ IPARJOGVÉDELMI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

SZERKESZTIK:
SCHRIFTLEITUNG: DR. BÁNYÁSZ JENŐ és DR. FAZEKAS OSZKÁR

Kiadja: az Iparjogvédelmi Egyesület — Herausgegeben von: Verein für Gewerblichen Rechtsschutz, Budapest V., Alkotmány ucca 8.

Tudnivalók a szabadalmi reformról

Írta: DR. FAZEKAS OSZKÁR

Az 1932:XVII. t.-c.-ben foglalt novella *) három ponton hoz fontos újításokat, amelyeket — saját gyakorlati üzleti érdekeik szempontjából — olvasóinknak különös figyelmébe ajánlunk.

1. A szabadalomra vonatkozó gyakorlati kényszer — a nemzetközi egyezmény 1926. nov. 26. keletű, nálunk az 1929. évi XVIII. t.-c.-be foglalt szövegének megfelelően a következőképpen módosul:

A szabadalmi bíróság abban az esetben, ha a szabadalomtulajdonos, a szabadalom megadásának kihirdetését követő 3 év alatt a szabadalmat sem közvetlenül, sem belföldi vállalkozók útján „lényegileg és kellő terjedelemben” gyakorlatba nem veszi, „kényszerengedélyt” adhat annak a felperesként fellépő megbízható belföldi vállalkozónak, aki magánúton engedélyt kért, de nem kapott. A kényszerengedély megadása kárpótlás és esetleg biztosíték nyújtása ellenében történik. Nincs helye kényszerengedélynek akkor, ha a szabadalomtulajdonos mulasztását kellőképpen igazolja.

A fentemlített 3 év gyakorlatilag 3½ évet jelent, mert a 4300/932. M. E. sz. rendelet 21. §-a szerint a mondott 3 évet követő 6 hónap alatt beadott keresetek együttesen tárgyalhatnak.

Feltűnő mulasztás, hogy nincs intézkedés arra nézve, mikép viszonylik a most említett novelláris rendelkezés a szabadalom megvonására, valamint a kényszerhasználati engedély megadására vonatkozólag eddig hatályban volt intézkedésekhez; homályban marad az az alapvető kérdés, mennyiben helyeztettek azok hatályon kívül?!

Sajnos nem tartalmaz rendelkezést, sőt általánosságban tartott tájékoztatást sem a törvény arra nézve, mit kell „lényegileg és kellő terjedelemben” való gyakorlás alatt érteni és hogy miféle szempontok irányadók a „kárpótlás” mérve tekintetében; továbbá arra nézve, hogy mikor és mily mérvű „biztosíték” nyújtása kötéssék ki?

Minden iránytű nélkül marad a bíróság abban a tekintetben is, hogy egyszeri átalányösszeg fizetése, avagy időszerinti, illetve darabdíj megállapítása mikor van helyén, stb.

Nem áll összhangban az intézmény alapjául szolgáló iparfejlesztés céljával az a rendelkezés, amely szerint az engedély megtagadtatik, ha a szabadalomtulajdonos „mulasztását igazolja”. Szerintünk a piacképes szabadalom gyakorlása objektív követelmény, amely független az érdekelt fél személyes viszonyaitól; ha tehát objektív értelemben „mulasztás” forog fenn, vagyis ha a gyakorlásra alkalmas szabadalomnak az iparba való átültetése mellőztetett, úgy ez a mulasztás bármily természetű személyes okokra legyen visszavezetendő, az adott tény erejénél fogva a kényszerengedély megadását involválja. Nem is ismerhető szubjektív körülmények alapján beállható perverz kockázata sok esetben vissza fogja tartani a magyar vállalkozót a törvényhozó igazi intenciója ellenére attól, hogy a kényszerengedély megadását egyáltalán megkísérelje.

Impraktikus az a korlátozás is, amely szerint kényszerengedély csakis a szabadalom egész tartamára adható, mert a gazdasági élet gyakran időhöz kötött természete miatt a szabadalom használatbavételét; ily esetben visszariadó hatással lesz a magyar vállalkozóra, hogy mindjárt 17 esztendőre szóló kötelezettséget kell vállalnia, holott a szabadalomra

*) Kihirdetett és életbelépett 1932. július 22-én.

pl. csak egy különleges mélyfúráshoz, ármentesítéshez, bontáshoz, vagy más oly művelethez van szüksége, amelynek rendszeres megismétlődése előre nem látható. Az ilyen gazdaságilag nem indokolható korlátozás csak felesleges ballaszt, amely az intézmény célját veszélyezteti.

Ugyanez áll ama további korlátozás tekintetében is, hogy a kényszerengedély csak területileg osztható, pl. Budapest, vagy Somogy megye területére, ellenben nem igényelhető kényszerengedély egy bizonyos üzemi céljaira, holott ez is gyakorlatias eset. (Pl. tűzbiztonsági, portalanítási, stb. be rendezés egyetlen bánya vagy gyárüzem számára.)

Hogy miért fosztassék meg a magyar ipar ezektől a gyakorlatias lehetőségektől, erre választ hiába keresünk.

Viszont a másik végletbe csap át az a rendelkezés, amely szerint a kényszerengedélyes a nyert jogosítványról bármikor lemondhat. Ez ellentétben áll az üzleti életben uralkodó kétoldaluság elvével, pusztán sikanizáló perek indítására csábít és — ami fő — teljesen szem elől téveszti az intézmény „közérdekű” jellegét.

Ha a szabadalmat a kényszerengedély jogerős megadásának kihirdetését követő 1 év alatt a kényszerengedélyes sem veszi kellő mérvben gyakorlatba, a szabadalomtulajdonos jogosítva van a kényszerengedély visszavételét kérni. Ez helyes, de csak lapsusnak tulajdoníthatjuk azt az elnézést, hogy a kényszerengedély hatályalanítását csak a szabadalomtulajdonos szorgalmazhatja, ugyanaz a szabadalomtulajdonos, aki a nemgyakorláshoz fűződő érdekét már azzal dokumentálta, hogy kényszerengedélyezési perre hagyta jutni a dolgot, akinek szempontjából tehát közömbös, hogy kinek a neve alatt marad a szabadalom kihasználhatatlan! Így bizony hosszú időn át (esetleg véglegesen is) meg lehet hiúsítani a törvényhozó intencióját; elegendő, hogy a szabadalomtulajdonos és a kényszerengedélyes (aki esetleg csak Strohmán) egymással egyetértsenek.

Nem segít ezen az sem, hogy a kényszerengedély kihirdetésétől számított két év elteltével (ismét csak a „mulasztás” nem igazolásától függően!) a szabadalom megvonásának van helye, mert könnyen megtörténhetik, hogy (pl. egy, csak áldozatok árán bevezethető új cikk esetében) senkinek sem fűződik érdeke ahhoz, hogy a szabadalom elenyészvén, a gyártás szabad verseny tárgyává legyen, ellenben igenis bőven akadna vállalkozó, aki — a kizárólagosság oltalma alatt — áldozatok árán is hajlandó volna a rentabilisnek mutakozó gyártás meghonosítására.

Úgy látszik fátuma a kényszerengedély intézményének — amely pedig a jelen gazdasági krízisben új munkaalkalmak elősegítését célozta, — hogy konstrukcionális fogatkozások miatt ne legyen képcs rendeltetésének megfelelni.

2. A reform a szabadalom időtartamát 20 évben állapítja meg.

Tekintettel azokra a nehézségekre, amelyeket a hosszantartó gazdasági krízis a találmányok nagy részének kellő hasznosítása elé gördít, de azoknak a technikai és piaci előfeltételeknek súlyosbodására való tekintettel is, amelyek a gyakorlatba átültethető szabadalmak érvényrejutási lehetőségeit definiálják: az eddigi 15 éves időtartamnak illetően meghosszabbítását indokoltak tartjuk, bár jogpolitikai okokból egyelőre — addig, míg Németország és Ausztria 18 évvel éri be — nálunk is helyesebb lett volna ugyanezt az élettartamot megállapítani, mert a magyar szabadalom hosszabb élettartama sok esetben azt involválhatja, hogy az amúgy is hátramaradt iparágak szabad versenyének stimuláló ereje nálunk 2 évvel később áll be, mint a velünk élénk gazdasági kapcsolatban álló említett két országban.

Két nevezetes átmeneti intézkedéséről gondoskodik igen helyesen a törvény:

Megjelent 1932 IX. 13.

IX/13

Handwritten signature or initials.

a) Biztosítja azt, hogy mindazoknak, akik a fennálló szabadalom egész időtartamára *használati engedély* birtokában vannak, annak hatályát a meghosszabbított időtartamra is fenntarthatassák. Ennek multhatlan előfeltétele azonban az, hogy a törvény életbelépésétől számított 6 hónapon belül, vagyis bezárólag 1933. jan. 21-ig, a szabadalomtulajdonos térítvevényes ajánlott levélben értesítsék. Az értesítés megtörténte kívánatra a szabadalmi lajstromban is feljegyzendő. Ha a felek között vita merül fel, úgy az engedélyért *fizetendő összeg* bírói megállapítását a Szabadalmi Bíróságnál per útján kell szorgalmazni. Helytelenítjük, hogy a törvény itt sem ad semmiféle útmutatást a bírónak arra nézve, hogy a fizetendő díj mérve milyen szempontok alapján bíráltsák el. Ennek a tisztán vagyoni jogi kérdésnek az elbírálását egyébként helyesebb lett volna, — mint a szabadalmak oltalmi idejének háborús meghosszabbítása alkalmával is történt, — a *rendes bíróságokra* bízni.

Nyilván szövegezési pongyolaság folytán csakis a „*fizetendő összeg*” megállapítása tartozik a szabadalmi bíróságra, míg a meghosszabbítással kapcsolatban előállható egyéb jogviták tekintetében nincs semmiféle rendelkezés, következésképpen (a bírói hatáskör tekintetében fennálló általános elvek szerint) az ilyen jogvita a rendes bíróságra tartozik. Előfordulhat majd tehát, hogy a felek egyszerre *két pert* lesznek kénytelenek egymással folytatni, mert a fennálló imperatív rendelkezések kizárják azt, hogy a szabadalmi bíróság egyéb jogviták tekintetében, a rendes bíróságok pedig a „*fizetendő összeg*” tekintetében bíraskodhassék.

Mínt hogy a versenypár számolva azzal, hogy valamely szabadalom 15 éves oltalmi időtartama az eddigi törvénynek megfelelően lejár, annak megszűnté esetére tervbevett gyártás szempontjából esetleg berendezéseket létesített, s ezzel költségei merültek fel, a törvény ily esetre alternatív lehetőséget nyújt, vagy megfelelő engedélyi díj (a szöveg ismét „*kártalanítást*” említ) ellenében gyakorlási engedélynek elnyerésére, vagy pedig a költségek megtérülésére, amennyiben a szabadalom f. é. december 31-ike előtt járt volna le, az említett előkészületi berendezések pedig mult év december 31. előtt jóhiszeműen létesítettek. Nem valószínű, hogy ily igények gyakorlatilag támaszthatók lesznek, de azok elenyésznek, ha a *fentemlített 6 hónapi határidő* alatt a Szabadalmi Bíróságnál *kellően indokolva* be nem jelentenek. A bejelentéshez okirati bizonyítékokat is kell csatolni.

A választási jog: *kártalanítás* vagy engedély adása tekintetében a szabadalomtulajdonost illeti meg.

3. A reformintézkedések végül a *szabadalmi díjakra* is kiterjednek: az évi díjak csekélységgel emelkednek úgy, hogy a 15. évi díj 450.— pengő helyett 500.— pengőt fog ezután kitenni. Rohamos az emelkedés a 16. évtől kezdve azon indokolt megfontolás alapján, hogy az államtól kapott ajándék előnyeiben méltányos a fiskust is részesíteni. Az utolsó 5 évre a díjak 700.—, 1000.—, 1300.—, 1600.—, 2000.— pengőben állapították meg.

A méltányosság követelményének és egyben a hágai egyezmény előírásainak eleget teendő az évi díjfizetés eszközése a lejáratról számított 6 hónapon belül eszközölhető olyképp, hogy a 2-ik és 3-ik hónapban 25%-os, azon túl pedig 100%-os *pótdíj* fizetendő. Igazolt vagyontalanság esetében az első három évi díj stb. hitelezhető és a szabadalom megszűnése esetében teljesen el is engedhető.

A 150.400. számú rendelet 12. §-a az 1. évi és a pótszabadalmi díj fizetési határidejének elmulasztása miatt igazolásnak ad helyet. A 150.401. számú rendelet a 6 hónapon belül pótdíj kapcsán való fizetés kedvezményét 1929. május hó 16-ikára visszaható hatállyal ruhazza fel oly értelemben, hogy f. év végéig kérelmezni lehet oly esetekben az utólagos befizetés megengedését, amikor a szabadalmi évi díj befizetése a korábbi jogszabályok szerinti összegben elkésetten — de az újonnan meghatározott határidőkön belül — történt meg, sőt *hivatalból* való restitúciónak van helye, ha a befizetés az esedékesség napjától számított 3 hónapon belül annak idején megtörtént és a szabadalom megszűnése még nem mondatott ki. Ugyanezen rendelet analóg intézkedéseket statuál a *védjegyek* után fizetendő meghosszabbítási díjak tekintetében.

Nem hagyhatjuk megjegyzés nélkül azt, a háború utáni időkben már-már szinte megszokássá vált abuzust, hogy szabadalmi- és védjegy-ügyekre vonatkozó rendelkezések, — tekintet nélkül azoknak anyagi jogi, vagy eljárási jellegére, össze-visszaságban, hol törvény, hol rendelet formájában látnak napvilágot és hogy minden tárgyi összefüggés nélkül ötletszerűleg heterogén rendelkezések kerülnek — gyakran valósággal eldugva — az ilyen hevenyészett rendeletekbe. A szabadalmi- és a védjegy jogi materiának rendszertelen összekeverése csak fokozza ezt a zűrzavart, amely ilykép át-

tekinthetlenné és nehezen kezelhetővé teszi ezeket a jogforrásokat. A legfőbb ideje volna, hogy úgy az egyik, mint a másik materia tekintetében az élő jog rendszeres törvényalkotási foglaltassék, amely alkalommal e jogmateria kitűnő ismerői, kiknek eddig csak a toldozás-foldozás hálátlan szerepe jutott osztályrészül, ki fogják terjeszteni figyelmüket számos más fontos reformkérdés egész sorozatára is, amelyeknek nagy része évtizedek óta hasztalan vár megoldást.

A nemzetközi iparjogvédelmi szövetség londoni kongresszusa

A magyarországi csoport a kongresszust a maga részéről *Belatiny* Artúr elnöklete alatt készítette elő. A megbeszélések gyorsütemű tempója a jövő évi diplomáciai konferencia programjának teljes megvitatását eredményezte. A szövetség szokott módon vasdos évkönyvben fog mindenről beszámolni. A dolog természetéből folyólag azonban huzamosabb időt vesz igénybe, míg a főelőadó az évkönyvet az érdekeltség rendelkezésére tudja bocsátani. A közvetlen érdekelt ipari és kereskedelmi körök általános informálására kiragadjuk a kongresszusi anyagból a különösen figyelemre méltó témákat.

A kongresszus az *elsőbbségi jog* kiterjesztését és egyöntetű értelmezését *ajánlja*. Kívánatosnak tartja, hogy az elsőbbségi határidő a kereskedelmi és gyári védjegyekre, valamint a mintákra és mustrákra épűgy *12 hónap* legyen, mint a szabadalmakra és használati mintákra. Ugyanannak a szabadalomnak *több elsőbbsége* is lehessen, feltéve, hogy a bejelentés különben egységes. A bejelentőnek legyen joga ahhoz, hogy hatósági intézkedés nélkül is részre oszthassa az ő bejelentését, amikor az egyes részek beadási napja az eredeti bejelentés beadási napja volna és — adott esetben — megtartaná az elsőbbséget is. A kongresszus javaslata, illetve ajánlata szerint az elsőbbség megállapítására az egész első bejelentés legyen a mérvadó, nem pedig az első bejelentés igénypontjai. Elsőbbség igénybevételével benyújtott bejelentésre adott szabadalom tartama ne lehessen kisebb, mint elsőbbség nélkül benyújtott szabadalom tartama (sérelnes brit gyakorlat). Az elsőbbség igazolására kitűzött időn belül beadott elsőbbségi iratokért díj ne legyen szedhető.

Az elsőbbség kérdésének legvitatottabb pontja: a *harmadik személyek* jogai. A téma az, hogy a szerződő országok valamelyikében, tehát valamely uniós országban tett első szabadalmi bejelentést úgy kelljen tekinteni, mintha ezt — ha a beadás egy másik uniós országban 12 hónap alatt tényleg megtörténik — az első bejelentés beadási napján adták volna be a másik uniós országban. Más szóval, hogy az elsőbbség ne csak ujdonságrontó hatások ellenében adjon védelmet, hanem igényrontó is legyen (egységes bejelentési terület). Ennek az elvnek érvényesülését a diplomáciai konferenciákon egyszer Hollandia, másszor Nagybritánia, majd pedig Magyarország és Olaszország akadályozták meg. A magyarországi csoport nevében a kongresszuson közvetítő indítványt terjesztettem elő olyan nyilatkozattal, mely szerint a csoport a maga részéről rajta lesz, hogy a diplomáciai konferencián Magyarország az egyhangúságot ne akadályozza meg. Az olaszországi csoport, melyhez a lengyelországi csoport is csatlakozott, a szóbanforgó fenntartás törléséhez még nem járult hozzá, úgyhogy a kongresszus egyhangú óhajt nem tud a konferencia elé terjeszteni. Nagyon valószínűnek látszik azonban, hogy az egyhangúság valamilyen közös platform alapján legközelebb mégis létrejön.

A kongresszus a szabadalmak *gyakorlási kényszerének* megoldásánál arra az álláspontra helyezkedett, hogy a szabadalmak nemgyakorlása esetére kizárólag a kényszerengedély legyen a szankció. Ez a vélemény egyezik a korábbi kongresszusokon — s így a Budapestin is — hozott határozatokkal. Ezzel szemben nekünk ragaszkodnunk kellett ahhoz az állásponhoz, mely szabatosan kiviláglik a Hágában módosított egyezmény-szövegből. Ez ugyanis azt mondja, hogy a szabadalom nem-gyakorlását kényszerengedélyekkel kell megszüntetni és amennyiben kényszerengedélyekkel eredményt elérni nem lehetne, akkor más rendszabályokhoz — így a megvonáshoz is — lehet folyamodni. Ipari érdekünk, hogy szankcióról gondoskodjunk arra az esetre, ha a szabadalomtulajdonos és a kényszerengedély tulajdonosa a jogszabályok frap-

páns megsértésével olyan cikkeket hoznak be az országba, melyeket itthon kellene gyártaniok. Éppen ezért a magyarországi csoport és a magyar hites szabadalmi ügyvivők testülete is azt ajánlotta a kormánynak, hogy a nem-gyakorlásnak a kényszerengedély legyen a szankciója, míg a kényszerengedély kiadása utáni folytatólagos nem-gyakorlás — mely a mulasztásnak már kvalifikált visszaélesi jelleget kölcsönöz — módot adjon a bíróságnak a szabadalom megvonására. Ezt az álláspontot kellett képviselnünk Londonban is. Az országgyűlés előtt fekvő törvényjavaslat alapján állíthatjuk, hogy a diplomáciai konferencián a kormánynak is ez lesz a véleménye.

Azt kívánja továbbá a kongresszus, hogy a *letett védjegytől lényegtelenül eltérő használat* a védjegy érvényét ne veszélyeztesse és a védelmet ne csorbítsa. Az érvényesség tekintetében talán tényleg nem lehet hozzászólni valónk, de a védelmi kört illetőleg a jogbiztonság érdekében ragaszkodnunk kell a *letett védjegyhez: „telle-quelle”*. A telle-quelle lajstromozás a telle-quelle használatot is megköveteli. Aki védjegyét más formában kívánja használni, az ezt az új megjelölési módot lajstromoztassa be és akkor elkerüljük azokat az áldatlan vitákat, melyek a „lényeges” és „lényegtelen különbségek” tekintetében úgy a törlési keresetknél, mint méginkább — és ez volna a nagyobbik baj — a verseny kérdéseknél biztosan előfordulnának.

A kongresszus a *védjegyek függetlensége* tekintetében annak az óhajának adott kifejezést, hogy a már belajstromozott védjegy a honi és más országokban belajstromozott azonos védjegyektől független legyen. Ehhez a határozathoz nincs hozzátenni valónk, mert fedi a magyarországi csoportnak azt a véleményét, mely a vonatkozó téma megbeszélése alkalmából Bányász Jenő dr. kamarai titkár hathatós közreműködésével kialakult.

A kongresszus legérdekesebb programpontja talán a *védjegyek átruházása* volt. A határozat lényegében három pontra tagozódott:

1. a védjegy szabadon átruházható egy vagy több olyan áruira vonatkozóan, amelyre azt belajstromozták;
2. ha a hazai törvények előírják, hogy a védjegyet vállalattal együtt kell átruházni, akkor az átruházáshoz elegendő, ha a gyártási és forgalmazási jogot kizárólagos hatállyal ruházzák át;
3. a szerződő országoknak jogukban áll az olyan átruházásokat érvényteleníteni, melyek a versenykövetelményeknek nem felelnek meg.

A 2. és 3. pont lényegében fedi azt a véleményt, melyre a magyarországi csoport legutóbb jutott. Az 1. pontot azonban nem tehetjük magunkévá, mert semmi garancia nincs arra, hogy ilyen intézkedés nem volna-e káros túlfeljesztés, amikor még a közbenső lépésre sincs megnyugtató joggyakorlat. Minthogy a védjegyek átruházására hozott határozat tényleges érvényre jutása tekintetében a magyar érdekeltségek felfogásának megfelel, örömmel üdvözljük e nemzetközi meg egyezést — majd bizonyos hazai törvényt, amely meg fogja szüntetni azt a visszás állapotot, mely szerint törvényünk védjegyátruházást csak vállalattal együtt enged meg ugyan, licenciat pedig nem ismer, kereskedelmünk és iparunk pedig tiltatva van illegitim védjegyengedélyekkel.

A kongresszus komolyan törekedett arra, hogy a *tisztességtelen verseny* ellen hozott egyezménysszöveget továbbfejlessze. Örömmel jelenthetem, hogy a budapesti kongresszus eredményeihez képest indítványunkat lényegében fedő konkrétum felvételét javasolja, nevezetesen a hamis származásra s a vevőkör megtévesztésére vonatkozó kérdésekben.

A kongresszus még ezenkívül tárgyalt a díjak egységsítéséről, határidők meghoszabításáról közüzemi zavarok esetén, a kiállítási elsőbbségről, szabadalmak időtartamáról, állami jelvények szöveges körülírásáról, kollektív védjegyekről, államok közti vitás kérdések eldöntéséről és egyebekről.

Talán egyetlen diplomáciai konferencia sem volt még olyan kimerítően előkészítve, mint a jövő évre tervezett londoni konferencia. Ennek az oka főképpen az, hogy általános meggyőződéséssé kezd válni az a felfogás, hogy a modern gazdasági életnek egyik bázisa és legerősebb támasza az iparjogvédelmi szaktörvények, melyeket szakképviselő közreműködésével szaktörvények alkalmaz. A nemzetközi iparjogvédelmi szövetség munkája folytán a londoni diplomáciai konferenciától nagy sikert vár a berni nemzetközi iroda igazgatója, Oster-tag Fritz dr. is.

Kelemen András
az ügyv. testület eln.-helyettese,
a magyarorsz. csoport titkára.

Az üzlet külsején elhelyezett márkacikktáblák megadóztatása

A „márka” megteremtője és fenntartója elsősorban a propaganda. A márkás árut a fogyasztóhoz eljuttató kereskedő tudatában van annak, hogy ezeknél az áruknál biztos a haszna, a keresletet pedig megalapozza és állandóan biztosítja számára a gyáros propagandája. Peres ügyből kifolyólag a közigazgatási bíróság úgy döntött, hogy az üzletek külsején elhelyezett márkacikktáblák elsősorban a gyáros érdekeit szolgálják, nem az üzlet tulajdonosának érdekét, ennél fogva hirdetési díj alá esnek. E kérdésben a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara panasszal élt a kereskedelemügyi és belügyminiszternél és arra kérte őket, adjanak ki oly rendeletet, amely szerint minden hirdetési szabályrendeletbe fel kell venni azt a rendelkezést, hogy „a hirdetési díj alól mentes minden oly hirdetés, amely a hirdetett cikket előállító, feldolgozó, vagy árusító gyár, üzlet, műhely falán, ajtaján, portálján, vagy kirakatában van elhelyezve.” Az érdekelt üzleti világ bizakodva várja, hogy panaszja illetékes helyen kellő megértésre talál.

Joggyakorlat

Árumegvonás. Amennyiben nem általános és nem is olyan árucikket érint, amelyet az érdekelt más forrásból megszerzeni nem tudna, nem tisztességtelen verseny. A részleges bojkott, amely jogos üzleti érdekek megvédésének körén belül marad, nem kifogásolható. (Kúria 5837—1931.)

A „Neo” (új) szónak megkülönböztető jellege nincs és így „Neo” szót tartalmazó védjegyek összehasonlításánál figyelembe nem vehető. (Ker. min. 1381—1929.)

Évtizedes mult mellett néhány évvel való tévedés, különösen ha az alapítási év *reklámérdeket* szolgáló körlevelekben van feltüntetve, nem tisztességtelen verseny. (Vb. 12.281—931.)

A cég és üzem azonosság és folytonosság nemcsak okmányokkal, hanem egyébként, tehát tanukkal is bizonyítható. A jog és cégátruházás alakszerűségétől a Vb. egy konkrét esetben eltekintett. (Vb. 12.281—931.)

Vegyészeti gyár. A konkrét peres ügyben a Vb. bár elismerte a vállalat gyár jellegét, ellenben úgy határozott, hogy alperes üzemének szerény kereteire való tekintettel, „*vegyészeti*” gyárnak még sem nevezheti magát. (Vb. 12.281—931.)

„Gyártmányunkat a legmodernebb, a legjobb békebeli anyagból készítjük, azok minősége minden más elsőrendű gyártmánnyal szemben 100%-ig megállja a helyét” kitélt a Választott Bíróság oly tényállitásnak tekinti, amely szűkséges teszi az alperesi cég gyártmányainak szakszerű megvizsgálását. (Vb. 12.281—1931.)

„Rágalmazás” zárt levéllel. A felsőbbíróság által követett gyakorlat szerint a rágalmazás zárt magánlevélben is elkövethető. Az alapul szolgált esetben a hivatalos és nem magánügyben írt zárt levél a főszolgabíró címére ugyan, de a szolgabírói hivatalba érkezett, annak iktatójába került s ott hivatalosan be is iktatott, s így tényállítási mások előtt ismeretkévé válnak. (Kúria 5534—1931.)

A Maláta-tápsör megjelölés annak elhallgatásával kapcsolatban, hogy azt szikvízgyár hozza forgalomba, annak a téves feltevésnek a megerősítésére alkalmas, hogy valódi, bár alkoholmentes sörről van szó. (Kúria 1117—1931.)

Az áru orvosilag ajánlása. Külföldi ismeretlen magánorvosnak egyszerű megrendelőleveléhez csupán mellékesen hozzáfűzött oly ígérete, hogy a cikket alkalomadtán ajánlani fogja mint diétikus italt, még nem tekinthető orvosi ajánlásnak. (Kúria 1117—1931.)

A szállításhoz kizárás, vagy a szállításnak feltételhez kötése nem ütközik a Tvt.-be, s nem zárja ki a más forrásból való beszerzés lehetőségét. (Kúria 5837—1930.)

Az áru forgalomba hozóját rendszerint mi sem korlátozza abban az elhatározásában, hogy kinek ad előnyt és kit részesít hitelkezdményben. Tény, hogy az alperesek, akik rendes vevőiknek megfelelő kerethitelt szoktak biztosítani, figyelmeztették egyes ügyfeleiket, hogy nem szolgáltatnak ki nekik „Vitréa” üveget abban az esetben, ha belga gyártmányú üveget vásárolnak. Az alpereseknek a versenyhatás fokozására alkalmas ez a törekvése, azonban nem lépi túl a Tvt.-ben a verseny szabadságának megszabott határát. (Kúria 5837—1931.)

Jogosulatlan géphasználat. Információs füzet nem áru. A kir. ítéletábla megállapította, hogy az alperesnek az a cse-

lekménye, hogy a „Mercur“ toldatot használja, noha annak használatára nem jogosult, sőt annak használata miatt meg is büntetett; a Tvt. 7. §-ába ütközik, amely törvényhely szerint üzleti vállalata körében senki sem használhat oly nevet, céget stb., mely őt meg nem illeti. Az alperes a céget úgy ahogy használja, egyáltalán nem használhatja és így a cselekménye a Tvt. 8. §-ának keretébe nem vonható. De nem állapítható meg a cselekménynek a Tvt. 9. §-ába ütköző volta sem, mert az alperes árut forgalomba nem hoz, az információ füzet nem áru, a füzeteket a felek azért veszik, hogy azokon a kért hiteltudósítás megadassék, a Tvt. 9. §-a pedig az áru külső megjelenését és elnevezését védi a törvényben körülírt esetben. (Bp. It. Tábla P. 11.133—1931.)

Abbanhagyási kérelem előterjesztése nélkül is helye lehet kártérítési igény érvényesítésének. Bírói gyakorlatunk szerint az abbanhagyásra irányuló kérelem előterjesztése nélkül is helye lehet a kártérítési igény érvényesítésének, mert a Tvt. rendelkezései ennek feltételül szabását nem tartalmazzák. Tehát ha a tényállás alapot nyújt kártérítési igénylésére, a sértett versenytárs az abbanhagyási kérelemről függetlenül is érvényesítheti a kártérítéshez megnyitott igényét. (Kúria P. IV. 2191—1929.)

A bírói gyakorlat szerint valamely árunak másnál olcsóbban, akár beszerzési áron alul is való eladása magában véve nem ütközik a kereskedői tisztességbe még akkor sem, ha ezzel az eladó a saját árujának kelendőségét fokozni kívánja és így az olcsó árusítás versenyzést is céloz, hacsak nem történik a versenyzés oly körülmények között, amely annak megállapíthatására szolgálna alapul, hogy az illető versenytárs az olcsó árusítással főleg szándékosan a versenytársai károsítását célozza. (Kúria P. IV. 2576—1929.) A bírói gyakorlatban megnyilvánult, a törvény szellemének megfelelő ezen jogszabály szerint a versenytárs ama cselekménye, hogy hús, zsír, szalonna olcsóbb árusítását hirdette és hogy a cikkeket az áru kelendőségének fokozása érdekében, versenyképpel, a hirdetésnek megfelelően, valóban olcsóbban is adta mint a versenytársai, önmagában nem tisztességtelen versenycselekmény, minthogy azonban abból, hogy állandóan hangoztatta, hogy az iparostársaival letéteti a bárdot, őket kapálni küldi, mert vele versenyezni nem lehet, megállapítható, hogy az alperes az olcsó árusítással versenytársainak szándékos károsítását célozza és azok tönkretételére törekedett. A felperes cselekménye a maga teljességében tehát kimeríti a Tvt. 1. §-ának tényálladási elemeit. (Bp. It. Tábla 329—1932.)

A sérelmezett cselekmény törvényszerű minősítése a bíróság hatáskörébe tartozik. Nem szükséges, hogy a felperes tényállítása és a felperes által sérelmezett cselekmény mindenben fedje a bizonyított tényállást, mert a felperesnek nem áll módjában a tényállás pontos lerögzítése és ha a bíróság által megállapított tényállás a felperes által sérelmezett cselekmény keretébe vonható, úgy elbírálás tárgyát képezi, hogy a bizonyított tényállás kimerítette a versenytörvénybe ütköző cselekményt. Ügyszintén nincs ügydöntő jelentősége annak, hogy a felperes a sérelmezett cselekményt miként minősíti, mert a cselekmény törvényszerű minősítése a bíróság hatáskörébe tartozik. (Bp. It. Tábla 12.691—1931.)

Az üzleti tisztességbe ütközik, de nem hitelrontás. Alperesnek az a cselekménye, hogy azokkal, akik a felperestől árut vásároltak és akiknek az alperes is árut kívánt eladni, tehát a fogyasztókkal azt közölte, hogy a „felperes más kereskedőknek olcsóbban adja az árut,“ — versenyképpel és azért történt, hogy ezeket a vevőket arra bírja, — még ha ezt kifejezetten az alperes nem is mondotta — hogy ne a felperestől, hanem tőle (az alperestől) vásároljanak. Az üzleti versenynek ily módon folytatása, a versenytársnak ily beállítása, még ha az alperesi állítás meg is felelne a valóságnak, az üzleti tisztességbe, ekként a Tvt. 1. §-ába ütközik. A kir. ítéletábla azonban a bizonyított cselekménynek a Tvt. 13. §-ába ütköző voltát meg nem állapította, mert legkülönbözőbb és a felperes által is előadott okokból megtörténik a kereskedelmi életben, hogy az eladó a vevőknek különböző árakon adja el az áruját és így annak az állítása, hogy felperes egy vevőnek olcsóbban adott el árut, a felperes jóhírnevének veszélyeztetésére nem alkalmas. (Bp. It. Tábla 12.691—931.)

Az áru jellege pontosan körülírandó. A kereskedő üzleti nyomtatványiban gondosan tartozik megjelölni az áru jellegét. Az oly üzleti eljárás, amelyben a kereskedő árjegyzékében általánosságban „nagy Cormick“ típusnak jelzi traktorait és amidőn megállapítható, hogy a „nagy Cormick“ traktorra felhozott adatok az abban az időben, az akkor forgalomban lévő nagy traktor-típusra valótlanak, oly beállítás,

amely az új típust forgalomba hozó versenytárs adataival szembeállítva, hírnévrontásra alkalmas. (Kúria 5709—931.)

A portáltervezéssel hivatásszerűen foglalkozó tervező és a tervezett rajzok szerint portált készítő vállalatok, versenytársak. Az a körülmény, hogy a portál tervezése szellemi munka, nem érinti annak kereskedői szolgáltatását, vagyis vállalati jellegét. (Kúria 5707—931.)

Közvetlen összehasonlításból is megállapítható erős hasonlóság jogot ad figyelemzető levél megírására. Az ily jogot érvényesítő versenytárs lépését nem teszi még versenyeselemmé egymagában véve az a tény, hogy a versenytárs az utánzásra utaló körlevélben foglalt felhívását nem a portált tervező alpereshez intézte, hanem a portál megrendelőjéhez, mivel a már elkészült portál megfelelő átalakításához a megrendelő hozzájárulását szükségesnek tarthatja. (Kúria 5707—1931.)

A védjegyes áruk fogyasztó területeivel kapcsolatos megállapodások megkerülése tisztességtelen verseny. A kamara mellett működő Választott Bíróság tisztességtelen versenynek minősítette egy német cégnek ama üzleti eljárását, hogy a közte és egy angol cég között ugyanazon védjegy használatára kötött megállapodást megszegte. A német cég ugyanis védjegyes árukat a megállapodás ellenére Magyarország területére is leszállította, sőt azokat „angol“ áruknak tüntette fel. A választott bíróság tisztességtelen versenyben marasztalta úgy a német vállalatot, mint magyarországi vezérképviselőjét is, annak dacára, hogy a vezérképviselő teljes jóhiszeműségét megállapította. A Vb. ítéletében utal arra, hogy az abbanhagyási igénnyel szemben a jóhiszeműség nem védi a versenytársat, mivel a tisztességtelen versenyben való marasztaláshoz elegendő a károkozás veszélyének a fennforgása és a megtévesztés előidézésének a lehetősége, még akkor is, ha versenytárs részéről az összetéveszhetőség szándéka hiányzik. A Vb. ítéletében egyidejűleg megállapítja, hogy a versenyperekben Anglia, Magyarország és Németország között a viszonyosság fennforog. (Vb. 5699—1931.)

A Zsúri döntéseit a kereskedő- és iparosvilágnak ismernie kell. A Zsúrinek a „vászón“ és „selyem“ kérdésében elfoglalt és az érdekeltekkel közölt álláspontja után, a versenytárs nem hivatkozhat arra, hogy a részéről helytelenül alkalmazott minőségi megjelölés tekintetében kellő tájékozottsággal nem bírt, illetve, hogy a kérdések elnevezések helyes alkalmazását illetően, a kereskedelmi életben bizonytalanság uralkodik. (Bp. Tvszék 36.338—1931.)

Az „M-selyem“ megjelölés nem fejezi ki az áru valódi anyagát, vagyis a műselyem minőségét. Ez a jelzés még az esetben sem megfelelő, ha a kereskedő az „M-selyem“ megjelölés mellett a saját védjegyét is külön feltünteti: X. márkás m-selyem“. (Bp. Tvszék 36.338—1931.)

Sem az iparigazolvány kiadása, sem pedig a cégszöveg bírósági bejegyzése nem lehet akadály a tisztességtelen verseny megállapításának. A Választott Bíróság a versenytárs ama kifogását, hogy a konkrét per elbírálása nem tartozik a választott bíróság hatáskörébe, mert a versenytárs a céget bejegyezte és iparának üzéséhez iparigazolványt kapott, nem vette figyelembe, mivel a Vb. az elé kerülő üzleti magatartást kizárólag a versenytörvény rendelkezései alapján bírálja el. Nevezetesen abból a szempontból, vajjon a versenytárs által alkalmazott, illetve használt cégszöveg, vállalati megnevezés, alkalmas-e a vevőközöniséget a vállalat terjedelme tekintetében tévedésbe ejteni. (Vb. 21.914—931.)

A „gyáros“ megjelölés megtévesztő alkalmazása. A konkrét peres ügyben a gyár kitétel használatára jogosult vállalat üzleti lerakatában nagy tömegben olya árukat árusított, amelyeket, mint bizományi árukat kereskedői minőségben tartott raktáron. A választott bíróság megítélése szerint a gyári vállalat ez eljárása tisztességtelen verseny, mert a „gyári“ cím használata a közöniséget megtéveszti oly irányban, mintha a „gyár“ megjelölést feltüntető üzletben nevezett gyári vállalat a saját árukat árusítaná. Az ily megjelölés és ezzel kapcsolatos reklámközlések a közöniségben szükségesül ezen a titet keltik, hogy a gyári vállalat az eladásra hirdetett, ügyszintén az üzleti kirakatba kitett, illetve a raktáron tartott árukat maga gyártja és ennél fogva a közöniségnek olcsóbb vásárlásra nyílik alkalma. (Vb. 21.914—931.)

Felelős szerkesztő és kiadó: **dr. Fazekas Oszkár.**
Szerkesztőség: V, Alkotmány uccsa 8., III. em.

Aut. 264—03

Kiadóhivatal: VII, Erzsébet körút 5., I. em.
Telefón: József 462—99

